

BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE

PROCEDURY

Podstawy prawne:

1. Ustawa z 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst: jedn.: Dz. U. z 2002r. nr 11, poz.109, ze zm.) oraz przepisy wykonawcze do tej Ustawy.
2. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 165)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 172)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z dnia 14 lutego 2003 r.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700, 1730 i 2089 oraz z 2023 r. poz. 185).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018r. poz. 214).
8. **Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich**

Telefony alarmowe:

Policja – 997

Państwowa Straż Pożarna - 998

Pogotowie Ratunkowe 999 lub 112

WSTĘP

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności: narkomanią, alkoholizmem i prostytutką stały się żywym prawem, według którego rozwiązuje się w szkole sytuacje trudne. Ich obligatoryjny charakter jest szkołom narzucony przez prawo oświatowe i wynika z zapisu w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 stycznia 2003r w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W § 9 obligują one wszystkie placówki oświatowe do informowania rodziców i policji o sytuacjach kryzysowych w szkole. Natomiast w § 10 do opracowania (zgodnie ze statutem) strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

Art 304 § 1 kodeksu postępowania karnego nakłada na każdego, kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, społeczny obowiązek zawiadomienia o tym prokuratora lub policję. Przestępstwami ściganymi z urzędu są np.:

- spowodowanie uszczerbku na zdrowiu (art.156 kodeksu karnego) lub innego uszkodzenia ciała (art. 157 kodeksu karnego);
- pobicie (art. 158 paragraf 1 kodeksu karnego);
- narażenie na niebezpieczeństwo (art. 160 kodeksu karnego);
- czyn lubieżny z osobą małoletnią poniżej lat 15. (art. 200 kodeksu karnego);
- znęcanie się (art. 207 kodeksu karnego).

Nauczyciele zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy wykonywaniu swoich działań.

Warto pamiętać, że zgodnie z art. 63 ust. 1 Karty Nauczyciela nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w kodeksie karnym. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są więc zobowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy jego uprawnienia zostaną naruszone.

OPRACOWANIE ZAWIERA:

- 1. Procedury postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.**
- 2. Procedury postępowania w przypadku uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.**
- 3. Procedury postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych).**
- 4. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.**
- 5. Procedury postępowania wobec ucznia- sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.**
- 6. Procedury postępowania wobec ofiary czynu karalnego.**
- 7. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.**
- 8. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.**
- 9. Procedura postępowania, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.**
- 10. Procedury postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.**
- 11. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.**
- 12. Procedury postępowania, w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualną.**
- 13. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne.**
- 14. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.**
- 15. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.**
- 16. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.**
- 17. Procedura postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej paczki lub koperty oraz telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.**
- 18. Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia**

telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia.

19. Procedura w przypadku pojawienia się napojów alkoholowych i środków odurzających na wycieczce szkolnej.
20. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.
21. Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia pozostającego pod opieką szkoły.
22. Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy uczniom poszkodowanym w wypadkach.
23. Postępowanie w przypadku stwierdzenia, że uczeń dopuścił się naruszenia zasad współżycia społecznego, uchylania się od obowiązku szkolnego, używania substancji psychoaktywnych, uprawiania nierzędu lub przejawiał inne zachowania *świadczące o demoralizacji*.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (dotyczy małoletnich od 10 roku życia).

1.Procedura postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności na zajęciach lekcyjnych.

Działania wychowawcy:

1. Wychowawca informuje rodziców o procedurze na pierwszym zebraniu we wrześniu
2. Rodzic ma obowiązek poinformować szkołę o przyczynach nieobecności dziecka.
3. Jeżeli przez dwa tygodnie nie ma informacji od rodziców o przyczynach nieobecności dziecka wychowawca ma obowiązek rozpoznać przyczynę nieobecności ucznia w szkole, poprzez nawiązanie kontaktu z rodzicami, opiekunami prawnymi (telefon, wizyta w domu, list polecony z podpisem dyrektora szkoły).
4. Jeżeli nieobecność przedłuża się wychowawca zgłasza sprawę pedagogowi szkolnemu. Działania pedagoga i psychologa szkolnego:
  - a. Pedagog i psycholog przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia zobowiązując ich na piśmie do zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne.
  - b. Pedagog i psycholog zobowiązuje ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne na piśmie.
  - c. W przypadku niedotrzymania przez ucznia i rodziców pisemnego zobowiązania, dyrektor, na wniosek pedagoga, wszczyna proces administracyjno-prawny (sąd rodzinny i nieletnich, organ prowadzący szkołę, może zawiadomić dzielnicowego).

2.Procedury postępowania w przypadku uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.

1. Nieobecności uczniów są na bieżąco zaznaczane w dzienniku elektronicznym.
2. Wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym ustala przyczynę wagarów i miejsca pobytu ucznia w czasie nieobecności w szkole.
3. Wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami w obecności ucznia. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów lub samowolnego opuszczania szkoły, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy podpisaną przez rodzica i ucznia (do teczki wychowawcy).
4. W przypadku braku poprawy i częstej nieobecności ucznia spowodowanej wagarami informuje o zdarzeniu pedagoga szkolnego.
5. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa rodziców na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowania rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o konsekwencjach wynikających z nie realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz organ prowadzący.

3.Procedura postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych, dziecko jest uczestnikiem lub ofiarą przemocy domowej, nieuregulowana jest sytuacja prawna dziecka).

1. Nauczyciel/wychowawca powiadamia o zaobserwowanej sytuacji pedagoga szkolnego.
2. W przypadku potwierdzenia złej sytuacji domowej ucznia pedagog szkolny informuje o tym fakcie dyrektora szkoły oraz nawiązuje współpracę z MOPS i innymi instytucjami pomagającymi dziecku i rodzinie.
3. W przypadku braku reakcji domu rodzinnego i poprawy sytuacji dziecka, dyrektor informuje na piśmie o sprawie sąd rodzinny.
4. Dziecko zostaje objęte pracą zespołu wychowawczego w celu udzielenia mu pomocy.

4.Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.

1. Nauczyciel przerywa agresywne zachowanie ucznia (grupy uczniów), w razie potrzeby udziela pomocy poszkodowanemu (poszkodowanym).
2. Natychmiast informuje wychowawcę klasy lub pedagoga/psychologa/wicedyrektora o zdarzeniu.

3. Wychowawca lub pedagog i psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniemi na temat zdarzenia, sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
4. Wychowawca informuje rodziców (opiekunów prawnych) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji (odnotowuje ten fakt w dzienniku).
5. W przypadku powtarzania się sytuacji wychowawca zgłasza ten fakt do pedagoga/psychologa oraz powiadamia dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
6. Wychowawca ucznia/uczniów w porozumieniu z dyrektorem szkoły stosuje wobec ucznia/uczniów kary określone w Statucie Szkoły.

5.Procedura postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

1. Nauczyciel będący świadkiem czynu mającego znamiona przestępstwa niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
2. Przekazuje sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
3. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa (np. ostre narzędzia, przedmioty kradzieży itp.)
4. We współpracy z pedagogiem ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Pedagog szkolny lub dyrektor szkoły powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia- sprawcy.
6. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

6.Procedury postępowania wobec ofiary czynu karalnego.

Wychowawca, pedagog, psycholog podejmuje następujące kroki:

1. Powierza opiekę nad uczniem – ofiarą czynu karalnego pedagogowi, psychologowi przeszkolonemu w udzielaniu pierwszej pomocy. To ona decyduje o konieczności ewentualnego wezwania pogotowia.
2. Powiadamia o zdarzeniu rodziców ucznia, pamiętając, aby informacją zawierała:
  - zwięzły opis zdarzenia,
  - opis aktualnego stanu fizycznego i psychicznego ofiary,
  - kroki podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego ofierze.

7.Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.

1. Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę lub pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca/pedagog szkolny, psycholog, wicedyrektor w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. (Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji).
3. Wychowawca/pedagog szkolny zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.
4. Wychowawca/pedagog rozmawia z uczniem o zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko.
5. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka (do klasowej teczki pomocy psychologiczno - pedagogicznej).
6. W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły oraz stosuje wobec wychowanków kary określone w Statucie Szkoły.

8.Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel zobowiązany jest do przekazania uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca/pedagog/psycholog wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej możliwe jest zaproponowanie rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. W przypadku, gdy rodzice odmówią współpracy, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem i rodzicami, ostrzeżenia przed konsekwencjami, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję specjalistę ds. nieletnich).

9.Procedura postępowania, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancje przypominające wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz jej ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. ile to możliwe próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych) do kogo znaleziona substancja należy.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, który wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

10.Procedura postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. (*Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji!*)
2. swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo żądań, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, dyrektor szkoły po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest przekazać ją policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając notatkę z ustaleń i spostrzeżeń.

11.Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

1. Wychowawca zawiadamia o zdarzeniu pedagoga we współpracy z pedagogiem szkolnym ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez wychowanka (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
2. Wzywa rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy, przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, z której sporządza notatkę podpisaną przez rodziców (do teczki wychowawcy).
3. Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
4. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustala dla ucznia – sprawcy

kradzieży - karę określoną w Statucie Szkoły.

12.Procedury postępowania, w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualną:

1. W przypadku wystąpienia podejrzenia krzywdzenia dziecka przemocą seksualną nauczyciel zawiadamia o swoich spostrzeżeniach pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców/opiekunów prawnych i uruchamia działania prawne – informuje organy ścigania o zaistniałej sytuacji oraz w razie konieczności służby medyczne.
3. Pedagog, psycholog podejmuje działania pomocowe.
  - a) Zapewnia bezpieczeństwo fizyczne oraz wsparcie emocjonalne dla dziecka i jego rodziny.
  - b) Wskazuje konieczność i możliwość pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej.

13.Procedura postępowania w przypadku innego zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne, należy:

1. Poinformować stronę o konieczności udania się do dyrektora szkoły w celu wyjaśnienia sprawy.
2. Zawiadomić dyrektora szkoły, lub pedagoga i psychologa jeśli wymaga tego sytuacja także policję.
3. Żądać pisemnej informacji od rodzica/opiekuna o możliwości zabrania ucznia z zajęć przez osobę wcześniej nieupoważnioną lub nieznaną.

14.Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.

[Wybrane kategorie przestępstw z Kodeksu karnego ścigane z urzędu: udział w bójce lub pobiciu, doprowadzenie małoletniego poniżej 15 lat do obcowania lub poddania się innej czynności seksualnej, znęcanie się, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, wywieranie wpływu na świadka, kradzież, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież rozbójcza, wymuszenie rozbójnicze, przywłaszczenie, oszustwo].

1. Osoba będąca świadkiem lub posiadająca informację o popełnieniu ww. przestępstw natychmiast powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły.
2. Dalsze działania podejmuje dyrektor szkoły.

15.Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

1. Każdy pracownik Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Obrowie ma obowiązek

- zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.
2. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.
  3. wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
    - a. Mówienie o poczuciu beznadziei, bezradności, braku nadziei.
    - b. Mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu.
    - c. Pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów.
    - d. Unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie.
    - e. Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność.
    - f. Przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań.
    - g. Przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu.
    - h. Przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
    - i. Podejmowanie w przeszłości prób samobójczych.
    - j. Fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.
  4. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog/psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:
    - a. Jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia.
    - b. Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły.
    - c. Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu ustalenia przyczyn. Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychologiczną/pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią.
  5. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).
  6. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:
    - a. Nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.
    - b. Informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców (prawnych opiekunów).
    - c. Przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli bezpośrednią przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim

instytucjom (np. policji).

Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

1. Po uzyskaniu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:
  - a. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodziców/opiekunów prawnych.
  - b. Dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
  - c. W razie konieczności wzywane są służby medyczne.
  - d. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
  - e. O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
  - f. Pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.
  - g. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji. Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

1. Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły.
2. Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.
3. Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań.
4. Poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.
5. Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawców.
6. Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
7. Udzielanie wsparcia uczniom.
8. Unikanie umedialniania problemu.
9. Unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.

16.Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.

1. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/ wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły:
2. Wychowawca lub pedagog i psycholog szkolny wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami (opiekunami). Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy (do teczki klasowej pomocy psychologiczno - pedagogicznej).
3. W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami (opiekunami prawnymi) oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.
4. Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
5. Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pedagoga do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole oraz ewentualnej kontroli w czasie jej przebywania w domu.
6. W przypadku łamania prawa Dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję (informuje o tym fakcie rodziców uczennicy).

17.Procedura postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej paczki lub koperty oraz telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.

1. Nie wolno:
  - a. Opróżniać zawartości wszelkich podejrzanych przesyłek, nie przenosić paczki lub koperty.
  - b. Wdychać oparów, dotykać, sprawdzać smaku, przypatrywać się z bliska.
  - c. Zlekceważyć niebezpieczeństwa i zataić informacji.
2. Należy:
  - a. Zabezpieczyć teren, uniemożliwić dostęp uczniom
  - b. Niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły

Dyrektor/wicedyrektor szkoły powiadamia policję i straż pożarną oraz podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji szkoły.

18.Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).

1. Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
2. Zabezpieczenie miejsca, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.
3. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!
4. Dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję lub Straż Miejską.
5. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły/ koordynator ds. bezpieczeństwa lub wyznaczona osoba.
6. Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
7. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno- kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
8. Po przybyciu Policji na miejsce incydem bombowego, akcją kieruje Policja.
9. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
10. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
11. Nauczyciele wspólnie z uczniami opuszczają klasę i udają się na wyznaczone miejsce.
12. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

19.Procedura w przypadku pojawienia się napojów alkoholowych i środków odurzających na wycieczce szkolnej.

1. W przypadku uzasadnionego podejrzenia posiadania przez uczniów alkoholu:

- 1) Uczeń ma obowiązek na prośbę kierownika wycieczki lub opiekuna udostępnić zawartość bagażu.
- 2) Po stwierdzeniu, że bagaż zawiera alkohol, kierownik wycieczki sporządza notatkę służbową. Kontynuowanie wycieczki przez ucznia regulują odrębne przepisy i procedury (w tym ogólny regulamin organizacji wycieczek szkolnych).

2.W przypadku, gdy uczeń/uczniowie będą znajdować się pod wpływem alkoholu postępuje się w następującej kolejności:

- 1).Powiadomienie pogotowia ratunkowego (tel. 999).
- 2).Powiadomienie dyrektora szkoły oraz rodziców lub prawnych opiekunów ucznia.
- 3).Dalsze postępowanie uzależnione jest od personelu medycznego:
  - a) w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia – hospitalizacja,
  - b) w przypadku decyzji o pozostawieniu ucznia pod opieką nauczycieli (opiekunów

wycieczki), uczeń po spożyciu alkoholu jest izolowany od reszty uczestników i znajduje się pod opieką nauczyciela (opiekuna) wyznaczonego przez kierownika wycieczki.

Konsekwencje co do uczestnika wycieczki łamiącego zasady regulują odrębne przepisy i procedury.

20.Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę oddziału i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
3. Wychowawca informuje pedagoga, psychologa i dyrektora/wicedyrektora szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia dyrektor lub pedagog/ psycholog wzywa pogotowie.
5. Dyrektor lub/ i wychowawca, pedagog, psycholog dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
6. Dyrektor wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.
7. Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieskie Karty” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
8. Dyrektor niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.
9. W przypadku osoby nieletniej dyrektor zawiadamia sąd rodzinny i nieletnich.

21.Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia pozostającego pod opieką szkoły.

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, powinien niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu uczniowi opiekę oraz udzielić mu pierwszej pomocy.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w sali znajdującej się najbliżej.
3. wypadku, do którego doszło na terenie szkoły, należy powiadomić dyrektora szkoły oraz szkolną komisję BHP.
4. każdym wypadku należy powiadomić rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten należy odnotować w dzienniku lekcyjnym, podając datę i godzinę powiadomienia oraz formę kontaktu. Powiadomić o wypadku rodziców może nauczyciel, pod opieką którego zdarzył się wypadek, wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły.
5. Przy lekkich urazach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy

poszkodowanemu uczniowi, należy ustalić z rodzicem ucznia konieczność wezwania pogotowia, potrzebę wcześniejszego przyjazdu rodzica, godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Informację o tych ustaleniach powiadamiający zamieszcza w dzienniku zajęć. Jeżeli rodzic

6. nie może odebrać dziecka ze szkoły osobiście, to do zakończenia zajęć przebywa ono w szkole pod opieką wyznaczonego przez dyrektora szkoły nauczyciela.
7. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy, ryzyko utraty przytomności, trudności w oddychaniu) należy wezwać pogotowie ratunkowe (może to zrobić nauczyciel, dyrektor szkoły)
8. wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie policję, prokuraturę, organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę.
9. wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
10. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy.
11. Zawiadomień dokonuje dyrektor szkoły, a w przypadku nieobecności dyrektora zawiadomień dokonuje nauczyciel upoważniony przez dyrektora szkoły (posiadający stosowne pełnomocnictwo) lub inny upoważniony przez dyrektora pracownik (może to być np. pedagog lub psycholog) .
12. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, wycieczki, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Ma on również obowiązek powiadomienia o wypadku dyrektora szkoły, rodziców ucznia oraz udzielenia pierwszej pomocy (jeżeli jest taka potrzeba, ma obowiązek wezwania Pogotowia Ratunkowego).
13. Każdy uczeń o wypadku, jakiemu uległ na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem, ma obowiązek natychmiast zawiadomić sekretariat szkoły.
14. W sytuacji, w której uczeń nie może osobiście się skontaktować z komisją BHP, o zdarzeniu mają obowiązek poinformować opiekunowie/nauczyciele lub świadkowie zdarzenia.
15. Dyrektor szkoły zleca komisji ds. wypadku, przygotować protokół powypadkowy i powiadomić o zdarzeniu inspektora BHP.
16. Dyrektor szkoły omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne, aby zapobiec podobnym zdarzeniom.

22.Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy uczniom poszkodowanym w wypadkach.

1. Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego (art. 162 Kodeksu Karnego).
2. Nie należy lekceważyć wypadków lekkich, niewymagających interwencji lekarza (powierzchnowe zranienia, otarcia naskórka, stłuczenia, itp.). Każde, nawet drobne skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć.

3. Należy zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.
4. Należy wezwać – powiadomić nauczycieli przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz w miarę swoich możliwości udzielić podstawowej pierwszej pomocy.
5. Jeżeli stan osoby poszkodowanej tego wymaga, należy wezwać pogotowie ratunkowe.
6. Należy powiadomić rodziców poszkodowanego ucznia.
7. Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
8. Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby.
9. Zapewnić poszkodowanemu komfort termiczny (ciepłe okrycie) oraz psychiczny.
10. Poszkodowanemu nie wolno podawać leków, tabletek przeciwbólowych.
11. W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa, nie wolno go przenosić (za wyjątkiem sytuacji, gdy miejsce zdarzenia zagraża jego bezpieczeństwu).
12. W przypadkach porażenia prądem, braku oddechu, braku krążenia, krwotoku, zatrucia i innych poważnych urazów – bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe.
13. Nie wolno pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

23. Postępowanie w przypadku stwierdzenia, że uczeń dopuścił się naruszenia zasad współżycia społecznego, uchylania się od obowiązku szkolnego, używania substancji psychoaktywnych, uprawiania nierzędu lub przejawiał inne zachowania świadczące o demoralizacji.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (dotyczy małoletnich od 10 roku życia).

Każdy, dowiedziawszy się o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym rodziców dziecka, sąd rodzinny lub policję.

1. Każda osoba, która pozyska informację, o której jest mowa, przekazuje ją do wychowawcy/pedagoga/psychologa oraz dyrekcji.
2. zaistniałej sytuacji zostają poinformowani zaproszeni rodzice/opiekunowie prawni.
3. Zostaje przeprowadzana rozmowa z uczniem w obecności rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji na terenie szkoły (lub podczas lekcji online) dyrektor szkoły może, za zgodą rodziców/opiekunów prawnych oraz samego nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły (w szatni, bibliotece itp.). W przypadku braku zgód rodziców/prawnych opiekunów i dziecka, na zaproponowane środki oddziaływania, dyrektor ma obowiązek zawiadomić sąd rodzinny.
5. Dziecku proponowana jest pomoc specjalistyczna.
6. Ze zdarzenia sporządzana jest notatka służbowa.

Powołanie przez dyrektora szkoły **Zespołu Kryzysowego** w składzie:
dyrektor szkoły, wicedyrektor, pedagog, psycholog, wychowawca, koordynator ds. bezpieczeństwa.

Za kontakty z mediami jest odpowiedzialny dyrektor szkoły lub osoba wyznaczona przez dyrektora.

Procedury zatwierdzone na zebraniu Rady Pedagogicznej